

Maika Garnica

To hold, to carry, to walk, a sound (2021)

In haar oeuvre onderzoekt Maika Garnica de relatie tussen kunstenaar, toeschouwer en de ruimte door zelf haar sculpturen te bespelen of te activeren. Variaties in context en interactie doen de aard van haar werk voortdurend verschuiven, van sculptuur tot geluidsobject of gebruiksvoorwerp. Ze brengt in haar werk ook vaak mensen samen. De manier waarop ze met haar werk en het publiek omgaat, resulteert in een nieuwe vorm van communicatie waar taal ondergeschikt wordt.

De titel van de tentoonstelling duidt voor haar op de relatie tussen de drie kunstenaars en de gevestigde waarden in het Middelheimmuseum. Net de relatie tussen 'jong' en 'gevestigd' of 'tijdelijk' en 'eeuwig' intrigeert Maika Garnica. Hoe kan haar werk een relatie aangaan met de andere sculpturen in het kuntpark? En hoe kan ze Middelheim Hoog en Middelheim Laag met elkaar verbinden? Deze vragen lagen aan de basis van haar denkproces. Het resultaat is *To hold, to carry, to walk, a sound (2021)*. Het werk bestaat uit een bronzen ring, met een diameter van 330 cm (2x de lichaamslengte van de kunstenaar), die door een groep mensen kan verplaatst worden volgens bepaalde visuele instructies of 'scores'.

'In mijn hoofd gaat het erom dat elke kleine beweging die de ring maakt, de afstand verandert tussen de ring zelf en alle andere objecten in het kuntpark. Volgens mij heeft afstand te maken met een relatie ten opzichte van elkaar.' (Maika Garnica, 2021).

De manipulatie van de sculptuur brengt een subtiel geluid voort. Geluid is voor de kunstenaar een wezenlijk element om de relatie van het object tot haar eigen lichaam en dat van de toeschouwer, te onderzoeken. Het gebruik van brons en de collectieve activatie van het kunstwerk, voor het eerst los van haar eigen ingrepen, zijn een nieuwe stap in het oeuvre van Maika Garnica. Het werk wordt geactiveerd door 10 mensen en heeft de aanwezigheid van de kunstenaar niet echt nodig. In vergelijking met haar fragiele keramische sculpturen laat het stevige brons toe dat andere mensen mee het werk manipuleren en activeren.

Manipulatie en tactiele aanraking komen terug in de meeste werken van Maika Garnica. In dit werk gaat ze nog een stap verder en integreert ze de aanraking van de toeschouwers. Zij worden zo deel van het werk. Het collectieve aspect van samen een werk optillen en verplaatsen, en zo tijdelijk en in groep zorg dragen voor een sculptuur, heeft een verbindend effect tussen de toeschouwers en de deelnemers.

'Toen ik nadacht over een werktitel voor deze tentoonstelling wilde ik 'With Simple Gestures' voorstellen, waarbij 'gestures' duidt op iets fysieks maar tegelijk ook op iets mentaals. De drie werken zijn heel verschillend, maar de interesse komt misschien vanuit dezelfde plek. We werken alle drie met eerder kleine ingrepen, maar door een klein gebaar kan er iets heel groot ontstaan.' (Maika Garnica, 2021)

Maika Garnica (°1992) woont en werkt in Antwerpen, waar ze in 2015 haar masterdiploma in de Schone Kunsten behaalde aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten. Haar werk werd al tentoongesteld in talrijke solo- en groepstentoonstellingen in binnen- en buitenland, zoals SMAK, Gent (2016); Netwerk Aalst (2018); Stedelijk Museum, Amsterdam (2020) en M HKA, Antwerpen (2019 & 2021).

Mostafa Saifi Rahmouni

The Visible Part / La partie visible (2021)

Mostafa Saifi Rahmouni bouwt zijn praktijk op rond verschillende culturele, sociale en politieke referenties, rond persoonlijke verhalen en de grote geschiedenis. De kunstenaar combineert ernstige en tragische onderwerpen, of verwijzingen naar postkoloniale kwesties, met poëzie en humor. Aan de hand van fragmenten uit het dagelijks leven onthullen zijn werken het alledaagse en het morbide, maar ook het uitzonderlijke en het sublieme.

'Ga je voort op de titel 'The holes will be filled again' zou je kunnen denken dat kunst nutteloos is, want elke prestatie en elk gat kan worden tenietgedaan of weer opgevuld.' (Mostafa Saifi Rahmouni, 2021). Toch dwingt de titel juist om optimistisch te zijn, vindt Mostafa, en te volharden als kunstenaar om nog meer gaten te maken of te vullen.

The Visible Part / La partie visible (2021) vertrekt vanuit persoonlijke associaties en herinneringen. Maar belangrijker dan de anekdote zelf, is voor de kunstenaar het amalgaam aan associaties die een witte camionette kan veroorzaken in het hoofd van de toeschouwer: van functionaliteit en arbeid tot surveillance of illegaliteit. Toch is het kunstwerk allesbehalve nostalgisch of autobiografisch. De kunstenaar schotelt namelijk geen concrete feiten voor. Hij neemt de toeschouwer mee in hoe hij bepaalde situaties heeft beleefd. Het getuigt van een grote ambitie om een persoonlijke gebeurtenis te openen en universeel te maken, zodat die van ons allemaal wordt. De kunstenaar wil tonen hoe wij als mens zijn, hoe wij ons gedragen. Hij zoekt naar universele verbindingen door de werkelijkheid haarfijn te ontleden, als een dissectie. Daarna toont hij de snippers van deze werkelijkheid in een verfijnde materialisatie. Het effect is dat zelfs letterlijk pijnlijke onderwerpen bespreekbaar worden gemaakt.

Maar dat gebeurt niet zomaar of gratis: in *The Visible Part / La partie visible (2021)* zijn er evenveel zichtbare als onzichtbare delen. Kunstenaar en toeschouwer worden medeplichtig en maken samen het werk. Daarvoor beroept de kunstenaar zich op onze verbeelding en probeert hij in te spelen op de elementen die we herkennen. De kleine, zorgvuldige maar onvoorspelbare beweging van de witte bestelwagens prikkelt en steekt op hetzelfde moment. Wat vindt er plaats? Wat mogen we niet zien? Waarom lijkt de geblindeerde bestelwagens een deel van het publieke kunstpark af te sluiten of te privatiseren? Wat herkennen we in witte bestelwagens die overal ter wereld door overheden wordt gebruikt?

Het werk lijkt beladen, de vinger in de wonde. Toch is de kunstenaar niet geïnteresseerd in politiek. Hij wil niet zomaar een generaliserend oordeel maken. Voor hem is zijn werk een manier om 'de kaarten op tafel leggen' en met bepaalde situaties om te gaan. Zo sluipt er steeds humor in zijn werk, gewelddadige onderwerpen worden lichter verteerbaar. Dit maakt dat zijn werk tegelijk wreed, puur, zwaar, grappig en bescheiden kan zijn. Afhankelijk van de eigen fantasie van de toeschouwer kan het verhaal verschillende kanten op. Misschien wordt het gat zo gedicht in een eeuwige spanning tussen zoet en zuur, vol en leeg, monumentaal en klein, maar steeds alles samen, alsof het werk alles opzuigt.

Mostafa Saifi Rahmouni (°1991) woont en werkt momenteel tussen Bordeaux, Brussel en Rabat. Hij behaalde zijn post-master aan het HISK in Gent, nadat hij een opleiding had gevolgd aan het Nationaal Instituut voor Schone Kunsten in Tetouan en een workshop beeldhouwen aan ENSAV-La Cambre in Brussel. Zijn werk was te zien in heel wat tentoonstellingen in Europa, zoals Rosalux, Berlijn (2018); Centrale-Lab, Brussel (2017); BOZAR als onderdeel van het Mousseem Cities Festival, Brussel (2018); Biennale de Sharjah, Beiroet (2017) en op het 63e Salon de Montrouge (2018).

mountaincutters

Incomplete Venuses, detours and functions (2021)

Het werk van mountaincutters focust op in-situ beeldhouwkunst, waarbij ze putten uit de connectie tussen de mens en de omgeving waarin hij leeft. Hun stalen structuren, glazen elementen, keramiek, stoffen en organische materialen, evenals hun gedichten en koperen circuits vormen tijdelijke ecosystemen. Daarin wordt energie gekanaliseerd tussen het menselijke, het organische en het levenloze. In hun interventies gebruiken ze vaak variaties van dezelfde elementen, beelden en afmetingen waardoor er een nieuwe connectie ontstaat met andere werken en plaatsen waar hun werk werd tentoongesteld.

Voor hun deelname aan het Young Artist Fund was al in hun eerste schets duidelijk dat ze wilden graven in de bodem van het Middelheimmuseum. Gefascineerd door een onzichtbare onderwereld, proberen mountaincutters een alternatief te bieden aan de vooruitgangsgedachte die steeds omhoog kijkt of probeert voorbij de horizon te geraken. Terwijl we nog zo weinig weten van de vruchtbare grond onder onze voeten.

Het kunstenaarscollectief is bijzonder geïntrigeerd door archeologie. Een sleutelmoment in het ontstaansproces van *Incomplete Venuses, detours and functions (2021)* is de veelheid aan prehistorische vruchtbaarheidsbeeldjes die wereldwijd uit de aarde zijn opgegraven. De beeldjes vertonen opvallende visuele gelijkenissen terwijl ze soms duizenden jaren en kilometers van elkaar werden gebruikt. Het meest bekende is wellicht de *Venus van Willendorf* die met haar ronde vrouwelijke vormen een oerprincipe van vruchtbaarheid lijkt te aanroepen. Maar waar dienden zij echt voor, en werden ze wel gemaakt als kunstobject? Representeren zij het ontstaan van de beeldhouwkunst? Ze zijn in alle geval onlosmakelijk verbonden met de (vruchtbaarheid van de) aarde waarin ze gevonden zijn.

Daarom gebruikt het collectief de aarde als ondergrond voor hun nieuwe installatie, én ook als voedingsbodem voor het materiaal van hun glazen Venus-sculpturen. Die aarde herbergt *found objects*, gekleurde erts en zand als basiselementen waarmee een glasblazer in opdracht van de kunstenaars aan de slag ging. Deze samenwerking is, net zoals het collectief, hybride, en geeft ruimte voor inspraak en interpretatie. In de uiteindelijke installatie wordt elke Venus op een metalen driepoot gepresenteerd alsof het een lasermeter is, waarmee de kunstenaars de omgeving van het kunstpark in kaart brengen. Of waarmee ze de vruchtbaarheid of vrouwelijkheid van de omgeving opmeten.

De glazen en de oorspronkelijke Venus-figuren zijn, net als de andere vrouwenlichamen in het Middelheimmuseum, vermoedelijk van de hand van een mannelijke beeldhouwer. Vaak werd gedacht dat deze figuren verwijzen naar een matriarchale maatschappij. Maar is dat dan in het verleden of in de toekomst? Die vraag stelt mountaincutters door deze oeroude quasi profetische symbolen in een hedendaagse beeldhouwpraktijk los te laten. Ze hopen hiermee een collectieve verbeelding op te roepen, te vormen en te beïnvloeden. Deze presentatie is de eerste keer dat de kunstenaars het menselijke lichaam zo prominent aanwezig maken. Het ontstaan van de beeldhouwkunst in oeroude tijden maakt ons duidelijk dat wij allemaal hetzelfde lichaam hebben los van kleur, gender, geloof en identiteit. Zelfs in de tijd is het lichaam van vandaag en dat van heel lang geleden, nauwelijks veranderd.

mountaincutters (opgericht in 2014) is een hybride identiteit, bestaande uit een Frans kunstenaarsduo dat in Brussel werkt. Hun werk werd gepresenteerd in solo- en groepstentoonstellingen in België en Frankrijk, zoals La Verrière-Fondation Hermès, Brussel (2021); CAB Foundation, Brussel (2017); Le Creux de l'Enfer Art Center, Thiers (2019); Le Grand Café Art Center, Saint-Nazaire (2018); Friche de la Belle de Mai, Marseille (2020) en Extra City Kunsthall, Antwerpen (2016).